КЎКЛАМ ДЕҲҚОННИ ДАЛАГА ЧОРЛАЙДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 43 (5392).
1 МАРТ
ШАНБА
1975 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ЁШ МАККАЖЎХОРИКОРЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА СЛЁТИ

МАККАЖЎХОРИ — ЧОРВА РИВОЖИ

Колхозимизда маккажўхоричиликка жиддий эътибор берила бошлангандан бери бу экин ҳосили мўл бўлмоқда. Колхоз правлениеси, партия, комсомол ташкилотлари қишлоғимиздаги мактаб маъмурияти билан маслаҳатлашиб, юқори синф ўқувчиларидан иборат маккажўхоричилик бригадаси тузди.

Унда биз асосан икки мақсадни — БИРИНЧИСИ бу соҳа ишларини яхшилаш ва ИККИНЧИДАН ўқувчиларда қишлоқ хўжалик ишига кўникма ҳамда қизиқиш уйғотишни кўзлаган эдик. Ишонч билан айтиш мумкинки, биз ҳозир ана шу мақсадга эришдик. Мактаб ўқувчилари дарсларни яхши ўзлаштириш билан бирга, деҳқончилик касбини ҳам ёшликдан пухта эгалламоқдалар.

Колхоз правлениеси ўқувчи-ёшларни меҳнатларига яраша моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб турипти. Бултур 77 гектар ерга маккажўхори экилиб, гектаридан 80 центнердан дон олинган эди. Мукофот тариқасида ўқувчилар туристик путевка билан Ленин яшаган ва бўлган жойларга бепул саёҳатга бориб келдилар.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили режаларимиз яна ҳам катта. Маккажўхори майдони 85 гектарга етказилади. Ҳар гектаридан 100 центнердан дон оламиз, 45 гектар ерга силос учун маккажўхори экиб, чорвачилик озуқа базасини мустаҳкамлашга ўз ҳиссамизни қўшамиз.

Р. МАЙЛИБОЕВ,
Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз комсомол ташкилотининг секретари, маккажўхоричилик ўқувчилар бригадасининг бошлиғи.

1975 ЙИЛ МУСОБАҚАСИ ТАШАББУСКОРЛАРИ

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилган Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг Ғани Каримов, Шокир Шосалмонов, «Правда» колхозининг Анатолий Кан ўртоқлар бошлиқ бригадалари «Политотдел» колхозининг Чен Чир Чен бошлиқ бригада аъзолари ташаббуси асосида иш олиб боришга аҳд қилдилар.

Ўртоқ Чен Чир Чен бошлиқ бригада ўтган йили гектаридан 55 центнердан пахта етиштириб, юқори кўрсаткичга эришган эди. Карл Маркс номли колхоздан Умрбой Алимбоев, Свердлов номли колхоздан Комил Қўлдасов, «Ўзбекистон» колхозидан Борис Хан бошлиқ бригада аъзолари ҳам Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 30 йиллиги байрами шарафига ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта олишга қарор бердилар.

* * *

Бекобод районидаги Ленин номли колхозининг пиллакорлари Ҳушрат Очилова, Умид Ҳамроева, София Худойназаровалар қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, якунловчи йилда мўл пилла ҳосили етиштиришга бел боғладилар.

Бу илғор пиллакорлар ўтган йили ҳар қути уруғдан 110 килограммдан пилла олган эдилар. Бу йил 130 килограммдан пилла топширишга сўз бердилар. 2-«Далварзин» совхозидан Адолат Эгамбердиева, Салима Жумабоева, Собира Алимова, Навоий номли колхоздан Мунис Абдалиевалар бу ташаббусга биринчилар қатори қўшилдилар.

* * *

Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозининг Раиса Тигай бошлиқ шоликорлик бригада аъзолари Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 30 йиллиги шарафига мўл шоли ҳосили етиштиришга қарор қилдилар.

1974 йилда бу бригада гектаридан 65 центнердан шоли олган эди. Бу йил 70 центнердан шоли олишга сўз берди. Бу планда белгиланганидан 25 центнер кўпдир. Янгийўл районидаги Ленин номли колхоздан Мажид Махатов бошлиқ бригада 60 центнердан, Бўка районидаги Тимирязов номли колхоздан Ким Ти Бон, шу райондаги «Октябрь 40 йиллиги» колхоздан Николай Ким бошлиқ бригада шоликорлари ҳам 60 центнердан шоли етиштириш учун мусобақа шартларига имзо чекдилар.

* * *

Бекобод районида пахтадан юқори ҳосил етиштирувчи бригадалар сафи кенгайиб бормоқда. 1-«Далварзин» совхозининг 50 центнерчи Бобохон Отахонов бошлиқ бригада тажрибасини чуқур ўрганиб чиққан «Победа» колхозидан Назирқул Бегматов, Ойбек номли совхоздан Валлами Тўхтабоев, 2-«Далварзин» совхозидан Эгамберди Мақсудов бошлиқ бригада аъзолари, 4-«Далварзин» совхозидан Исмоил Абдураҳмонов, Қурдиш Элмуродов бошлиқ звено аъзолари беш йилликнинг аниқловчи йилида ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун кураш бошладилар.

Усмон Юсупов номли аграр-саноат комбинатининг теплица хўжалигида иш қизғин. Унинг секцияларида помидор, бодринг етиштирилмоқда. Суратда: теплица мудири Р. Мирзамуродов, секция мастери Ҳамро Каримова ва унинг ёрдамчиси Буойша Иброҳимовалар лимон ҳосилини кўздан кечиришмоқда.

А. Абалян фотоси.

100 центнердан дон

Хўжалигимизда пахта билан бир қаторда дон етиштиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда.

Маккажўхоричилик бригадаси ташкил этилганига бир неча йил бўлди. 1973 йилда ҳар гектар ердан 61 центнердан макка дони олинган бўлса, бултур бу рақам 101 центнерга етказилди. Маккажўхорикорларимиз омилкорлик билан иш юритиб, ана шундай юқори кўрсаткичга эришмоқдалар.

Қишлоқ хўжалигида пахтачилик билан бир қаторда чорвачиликни ҳам янада ривожлантириш, моллар учун тўйимли ем-хашак базаси вужудга келтириш муҳим масалалардан ҳисобланади. Шуни ҳисобга олган колхоз правлениеси ва партия ташкилоти тўйимли озуқа ҳисобланган маккажўхори етиштиришга катта эътибор бермоқдалар.

Ўтган йили маккажўхори билан 30 гектар майдонга лавлаги қўшиб экилди. Ҳар гектар ердан 400 центнердан маккажўхори пояси, 400 центнердан лавлаги, 101 центнердан эса маккажўхори дони олинди. Бу улкан муваффақиятга эришишда тажрибали маккажўхорикорларимиздан А. Маҳмудов, Н. Собиров, Ғ. Исаевларнинг хизматлари катта бўлди. Ана шуларнинг омилкорлиги туфайли йилдан-йилга маккажўхори дони етиштириш кўпаймоқда. Бу йил ҳар гектар ердан планда белгиланганидан 20—30 центнер кўп маккажўхори дони етиштиришга аҳд қилдик. Шу кунларда мўл ҳосилга пухта замин яратилмоқда. Экин майдонларига кўплаб маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. Ариқ-зовурлар тозаланиб, тартибга келтирилмоқда. Зиммага олинган юксак мажбуриятни шараф билан бажариш учун курашаётган маккажўхорикорларимиз янада ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

И. ЖАББОРОВ,
Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи.

САРА УРУҒ — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхози раиси Миржамил МИРСОАТОВ билан суҳбат

Бизнинг хўжалигимиз областда сабзавот уруғлари етиштирадиган хўжаликлардан биридир. Бу ерда етиштирилаётган пиёз, помидор, бодринг, қовун-тарвуз ва бошқа экинлар уруғлари фақат областимиз хўжаликлари эмас, балки республика, шунингдек, қардош республикалар хўжаликларига ҳам юборилади. Бизнинг хўжалигимиз мутахассислари «Сортсемовощ» ташкилоти билан мунтазам ҳамкорликда иш олиб борадилар.

Деҳқончиликда уруғлик сифати, нави ва унинг униб чиқиш хусусияти катта аҳамиятга эгадир. Дарҳақиқат, ер яхши тайёрланган, ўғитланган, нам етарли, техника тахт бўлса-ю, экилган уруғ сифатсиз бўлса, бундай ҳолда юқори ҳосил етиштириш анча мушкул бўлади. Ҳар қандай экин уруғининг сифатини, униб чиқиш ёки чиқмаслигини кўз билан аниқлаш мушкул. Шу сабабли ҳам деҳқонлар синалмаган жойдан ҳеч қачон уруғлик сотиб олмайдилар.

Бизнинг хўжалигимиз мана бир неча йилдирки, ўз районимиз хўжаликларига, шунингдек қўшни Калинин, Янгийўл, Бўстонлиқ ва Оҳангарон районларидаги ихтисослаштирилган хўжаликларга ҳар йили кўплаб уруғлик етказиб беради. Шу давр ичида уруғликнинг сифати ҳақида ҳеч бир шикоят эшитганимиз йўқ. Бу фактнинг ўзи колхозимиз сабзавоткорлари, полизчилари ўз ишларига сидқидилдан, масъулиятни тўла ҳис қилган ҳолда муносабатда бўлиб, виждонан меҳнат қилаётганликларини кўрсатади.

Мана бир мисол. Пиёз уруғи олиш учун йирик бош пиёз экилади. Бу хўжаликка анча қимматга тушса-да уруғлик ўз-ўзини анча ошириб қоплашдан ташқари, катта даромад ҳам келтиради. Масалан, биз ўтган йил кузда 1975 йил учун пландаги 225 ўрнига 236 гектар ерга пиёз экдик. Бунга 2065 тонна бош пиёз сарф бўлди. Унинг қиммати эса 349 минг сўмни ташкил қилади.

Ҳар гектар ердан 400 килограммдан пиёз уруғ олишни планлаштирганмиз. Мажбуриятимиз — 500 килограмм. 400 килограммдан пиёз уруғ олганимизда жами 94,4 тонна пиёз уруғ етиштирилади. 1 тонна пиёз уруғини «Сортсемовощ»га 9200 сўмга сотамиз. Демак, хўжалик пиёз уруғдан 868 минг 100 сўм даромад олади. Шундай қилиб, пиёз экилган бир гектар суғориладиган ер колхозга 3680 сўм даромад беради. Бу ҳисоб-китоб гектаридан 400 килограммдан пиёз уруғ олиш юзасидан олиб борилди. Агар мажбуриятни бажариб (мажбуриятни бажаришга албатта ишончимиз комил) гектаридан 500 килограмм пиёз уруғ олсак, бир гектар суғориладиган ердан оладиган даромадимиз 4000 сўмдан ошади.

Бу рақамларни бошқа сабзавоткор хўжаликлар даромади билан солиштирадиган бўлсак, қуйидаги кўрсаткичларни кўрамиз: агар хўжалик гектаридан 20 тоннадан пиёз ҳосили олганда бир гектар суғориладиган ер 3200 сўм даромад беради. Демак, бизнинг хўжалигимиз пиёзнинг ўзидан ҳар йили гектар бошига 800 сўмдан ошиқча даромад олади.

Энди помидор уруғи етиштиришнинг афзалликлари тўғрисида ҳам қисқача тўхталиб ўтмоқчиман. Бу йил уруғ олиш мақсадида 90 гектар ерда помидор етиштирамиз. Планимиз ҳар гектар ердан 25 тонна, мажбуриятимиз 30 тоннадан ҳосил олишдан иборат. Ҳозир помидор кўчатлари пикировка қилиниб тайёрланмоқда.

Бир тонна помидордан 2,5 килограммдан, 90 гектар ердан эса ҳаммаси бўлиб 5625 килограмм помидор уруғи ва 1800 тонна помидор шарбати олишни мўлжаллаяпмиз. Бир килограмм помидор уруғини 14 сўмга сотамиз. Бундан хўжалик 78740 сўм даромад олади. Бир килограмм помидор шарбатининг баҳоси 6 тийин туради. Бундан 108 минг сўм даромад келади. Помидор экинидан ҳаммаси бўлиб колхоз кассасига 186 минг 740 сўм пул келиб тушади. Буни 90 гектар ерга тақсимлаганимизда помидор экилган бир гектар ер хўжаликка 2075 сўм даромад келтиради.

Бизнинг уруғчилик хўжалигимиз бошқа сабзавоткор хўжаликларга қараганда помидор экинидан гектар бошига 825—1075 сўм ортиқча даромад кўради.

Хўжалик аъзолари шу йил февраль ойи бошларида ўтган йилги ишларга якун ясаб даромадларни тақсимладилар, 1975 йилнинг улкан вазифаларини белгиладилар. Шуни айтиш керакки, ўтган йилги иш якунларимиз яхши бўлди. Пландаги 1 миллион 370 минг сўм ўрнига 1 миллион 866 минг сўм даромад қилинди., 445 минг сўм соф фойда олинди. Колхозчиларнинг меҳнат ҳақига 772 минг сўм ёки умумий даромаднинг 42 проценти тақсимлаб берилди.

Бир киши-кунига колхоз бўйича ўрта ҳисобда 4 сўм 57 тийиндан пул тўланди. Бу кўрсаткич Т. Хўжаев бошлиқ 1-бригадада 5 сўм 21 тийин, О. Абдуллаев бошлиқ 6-бригадада 5 сўм 28 тийин, Т. Олимжонов бошлиқ 2-бригадада 5 сўм 10 тийинга тўғри келди. Механизатор Қурбон Бойсафаров ҳар ойда 191 сўмдан, Андрей Бенслер эса 184 сўмдан иш ҳақи олди.

Колхозимиз аъзоларининг 1975 йилда олган мажбуриятлари янада юксак. Биз 5800 тонна турли хил сабзавот ва 146 тонна хилма-хил сабзавот ва полиз экинлари уруғлари етиштиришимиз, шунингдек 90 тонна гўшт ва 820 тонна сут сотишимиз зарур. Бу юксак мажбуриятларни бажариш учун колхозда кузги-қишки тадбирлар ва техника ремонти муваффақиятли олиб борилмоқда. Теплица хўжалигида помидор ва бошқа сабзавот кўчатларини пикировка қилиб тайёрлаш, шунингдек теплицадаги сабзавотларни парвариш қилиш яхши йўлга қўйилган. Январь ойидан бошлаб колхоз теплица хўжалиги шаҳарликларга турли сабзавот етказиб бера бошлади. Кузда экилган сабзавот экинларининг ҳаммаси қишдан яхши чиқди.

Колхоз йирик сутчилик фермасига эга. Сигирлардан кўплаб сут соғиб олиш учун маккажўхори силосининг аҳамиятини кўзда тутиб, бу йил 55 гектар ерда маккажўхори етиштирилади. Шундан 40 гектар ерда маккажўхори дони экилади. Тамара Шоғиёсова ва Карима Абдуллаева бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар ердан 100 центнердан ошириб маккажўхори дони, 600 центнердан силос олишга аҳд қилдилар.

Сигирларни тўйимли ва ширали озуқалар билан боқиш натижасида сут соғиб олишни ҳам оширамиз. Илғор сут соғувчилардан Р. Ғофурбекова, Х. Назарова ва Ш. Ойнековалар ўзларига бириктилган ҳар бир сигирдан 4000 килограммдан ошириб сут соғиб олишга бел боғладилар.

Колхоз аъзолари партиямиз Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини, шунингдек деҳқонларнинг ва чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси тўғрисидаги қарорларни чуқур ўрганиб чиқдилар. Ҳозир дала ишлари кун сайин кучайиб бормоқда. Техника ремонти тугалланаяпти. Суғориш тармоқларини тартибга келтириш ва далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, уруғликларни тайёрлаш қизғин бормоқда.

Биз тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида ўз зиммамиздаги юксак мажбуриятимизни ошириб бажариш учун ҳар қачонгидан якдиллик ва активлик билан меҳнат қиламиз.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИ

УРГАНЧ, 28 февраль. (ЎзТАГ). Бугун Хоразм область партия комитетининг пленуми бўлди. КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленумининг якунлари ҳамда Пленум қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқи асосида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов доклад қилди.

Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар қўлга киритилган муваффақиятларни ҳамда мавжуд камчиликларни КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVII пленуми талаблари асосида таҳлил қилиб, ишлаб чиқаришнинг барча резервларини ишга солиш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар.

Пленум партия ҳужжатларини алмаштириш якунлари тўғрисида область партия комитетининг иккинчи секретари И. П. Дрижак докладини ҳам муҳокама қилди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

* * *

ЖИЗЗАХ, 28 февраль. (ЎзТАГ). Жиззах область партия комитетининг бугун шу ерда бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленумининг якунлари ва Пленум қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқи асосида область партия ташкилоти олдида турган вазифалар тўғрисида область партия комитети биринчи секретари С. М. Тоировнинг докладини муҳокама қилинди.

Партия ҳужжатларини алмаштириш якунлари ҳам қараб чиқилди. Бу масала тўғрисида область партия комитетининг иккинчи секретари Е. А. Клеменов доклад қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

Янгийўл пахта тозалаш заводида хўжаликларга уруғлик чигит етказиб бериш қизғин тус олди. Коллектив уруғлик чигитни тозалаб, дорилаб уларнинг сифатли бўлишига эришмоқда. Суратда: ишчилардан Н. Эсонбоева ва Г. Шокирова ўртоқлар уруғлик чигит тайёрлашяпти. Пастдаги суратда товаровед Мўмин Беглибеков жўнатишга тайёрланган чигитни кўздан кечирмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

Илм-фаннинг кенг йўли

28 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг йиллик йиғилиши ўтказилди. Йиғилиш қатнашчилари ана шу навбатдаги учрашувни республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига тайёргарлик вақтида Ўзбекистон олимлари бажарган иш натижаларига, КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленумининг қарорлари, Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқи, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати асосида олимлар олдида турган вазифаларга бағишладилар.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов кириш нутқи билан очди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг бош илмий секретари Х. Н. Боймуҳамедов Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 1974 йилдаги фаолияти ҳақида, 1975 йилга мўлжалланган илмий тадқиқот ишларининг проблема-тематик плани ва координация плани тўғрисида доклад қилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1975 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун ва тўққизинчи беш йилликни муддатидан илгари тугаллаш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш ҳақидаги қарори асосида фан аҳлининг социалистик мусобақасини авж олдириш, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси илмий муассасалари ва ташкилотлари коллективларининг ўз зиммасига олган мажбуриятлари тўғрисида академик С. К. Зиёдуллаев доклад қилди.

Докладларни муҳокама қилишда академиклардан В. Қ. Қобулов, Н. В. Лавров, Я. Ғ. Ғуломов, Д. К. Саидов, В. П. Шчеглов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоларидан Г. Я. Умаров, М. А. Асқаров, С. К. Камолов, И. И. Искандаров қатнашдилар.

Умумий йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон ССР Фанлари академияси президиумининг ўтган йилги фаолиятини маъқулладилар, проблема-тематик план ва координация планини тасдиқладилар. Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилига мўлжалланган социалистик мажбуриятлар якдиллик билан қабул қилинди. Йиғилишнинг қарорида Совет Ўзбекистонининг олимлари Коммунистик партия кўрсатган йўлдан бориб, Ватан бахт-саодати, халқ бахт-саодати йўлида қўлга киритиладиган муваффақиятларни доим кўпайтира борадилар, деб ишонч билдирилди.

Йиғилиш Ўзбекистон ССР фанлар академиясининг вице-президенти қилиб академик М. К. Нурмухамедовни сайлади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг йиллик йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов қатнашди.

(ЎзТАГ).

Усмон Юсупов хотираси

Тошкент шаҳар партия комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти ва В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали Ўзбекистон Коммунистик партиясининг таниқли арбоби, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг собиқ биринчи секретари Усмон Юсупов туғилган куннинг 75 йиллигига бағишлаб 28 февралда Тошкентда шаҳар жамоатчилиги намояндаларининг йиғилишини ўтказди.

(ЎзТАГ).

АДАБИЁТ ва САНЪАТ саҳифаси

Орзуим тонги сари...

Олима бўлмоқлик ниятим менинг,
Яратмоқ истайман олий нав ғўза.
Кўмакчинг бўлолсам, деҳқоним, сенинг,
Мен учун умр ҳам, ҳаёт ҳам гўзал.
Шу боис ҳар куни ғўзага боқиб,
Янги нав ишқида сўраман хаёл.
Деҳқоним сен каби қалбимни ёқиб,
Мен ҳам оқ пахтадан кутаман иқбол.
Шу уй вужудимни қамраган бутун,
Олға чорлаб турар келажак бонги.
Кўсакдай тўлишиб, оқариб бир кун,
Чарақлаб кетгуси орзуим тонги.

АСЛИИ.

С. Маҳкамов фотоэтюди.

ЭЛГА АЗИЗ СИЙМОЛАР

Қишлоғимиз марказида
Турар мағрур бир ҳайкал.
Бор меҳрини сарфлаб уста
Берибди унга сайқал.

Жангчи йигит ҳайкали бу,
Бошида бор дўпписи.
Тийран боқар, бир кўрганнинг
Яна келар кўргиси.

Гул аримас, нур аримас
Ёдгорликнинг пойидан.
Зиёратчи келар юртнинг
Узоқ-яқин жойидан.

Ёзув ҳам бор: «Ҳаётини
Фидо қилиб Ватанга,
Ҳалок бўлган бу номаълум
Ботир йигит зўр жангда».

Бу ёдгорлик қаршисида,
Турарканмиз бир куни,
Шундай баҳсга гувоҳ
бўлдим, —
Сақламай-да сир буни,
Сўзлаб берай. Уч-тўрт
бола —
Узоқ тортишди шу зум:
— Бўлмаган гап! Қаҳрамон
ҳам
Бўлармишми номаълум?!
Бу — Аҳмаджон
тоғамларнинг
Ўзгинаси, биламан.
Шунинг учун доим келиб
Унга таъзим қиламан! —

Ғиёс КОМИЛОВ.

САККИЗЛИК

Кўтаргай товушинг сени
саҳнага,
Қарсаклар кўкида парвоз
қиласан.
Овозинг шаҳдига етса гап
раҳна,
Қанотсиз қулашинг албат
биласан.
Ҳаёт ҳам шундайин мисли
бир саҳна,
Қаноту товушинг отангу-
онанг.
Уларга келтирсанг азоб ҳам
таъна,
Оқибат узилур ҳаёт
паймонанг.

Жаҳонгир МАМАТОВ.

ИККИ КУНКИ...

Икки кунки тинмай ёмғир ёғади.
Севгинг тарихидай узун ва оғир.
Икки кунки ҳижрон қалбим ёқади.
Кўзинг ёшларидай букунги ёмғир.
Энтикиб-энтикиб, тин оламан жим,
Сирли қўшиғингга қулоқ соламан.
Эзгу ҳисларингга бўлибман ҳоким,
У кунларни ўйлаб ўйга толаман...
Икки кунки дилда ором йўқ сира.
Ишқ битилган хатинг қўлимда бу кун.

Икки кунки ёмғирдай ёғар хотира.
Хатинг ҳам ёмғирдай дилгир ва узун.
Хатингни ўқийман, ўқиган сайин
Чулғай бошлар ул хат фикримни буткул.
Ҳарфлар қулоғима шивирлар майин:
«Ишқинг юрагимда мангу сўнмас гул»...
Икки кунки ёмғир ёғади, ёмғир.
Севгинг тарихидай узун ва оғир...

Арофат НОСИРОВА.

ТАЪЗИМ

(1942 йил 3 августда Воронеж шаҳрини фашистлардан ҳимоя қилиш чоғида мардларча ҳалок бўлган акам Тоҳир Муҳамедов хотирасига)

Ҳар тонгда қуёш бергандек салом,
Расмингизга боқиб, қиламиз таъзим.
Табиат абадий этгандек инъом,
Гулгун чеҳрангизда ҳануз табассум.
Беғубор ёз тонги кузатган эдик,
Ёвни енгиб қайтинг, дея соғ-омон.
Қиш куни офтобни соғинган мисол,
Орзиқиб кутардик сиздан хат-хабар.
Олганда хатингиз, ҳаммамиз ҳушҳол,
Кўзга суртар эдик такрор ва такрор.
Сиз йўллар эдингиз изма-из мактуб,
Бугун яна жангга кирмоқдамиз, деб,
Она-Ватан номин тилга жо этиб,
Манфур фашистларни қирмоқдамиз, деб.
Ўқиб хатларингиз, қонхўр душманнинг
Вахший ҳуружидан қаҳрланардик.
Қалбда меҳри жўшиб она-Ватаннинг,
Мардлигингиз билан фахрланардик.
Аммо не бўлди-ю, хатингиз тинди,
Дилимизни босди ваҳима, гумон.
Жажжи капалакни ўргимчак худди,
Қора тўри билан ўрагансимон.

Ниҳоят, кўп ўтмай келди бир мактуб,
Минг афсус, у машъум қора хат экан.
Мазмуни: «Ватанни ҳимоя этиб,
Жангда ҳалок бўлди мардона» деган.
Ёвдан ўч олмоқни тугиб дилимга,
Отландим, лек ёшлик ғов бўлди йўлга.
Сўнг меҳнат камарин боғлаб белимга,
Тутдим сиз қолдирган болғани қўлга.
Бориб сиз тер тўккан ўша заводга,
Давом қилмоқдаман юмушингизни:
Келтириб руҳингиз доимо ёдга,
Бажариб сизнинг ҳам улушингизни.
Эҳ, худди тез оқар дарё сингари,
Ўтди қанча йиллар ўшандан буён.
Бироқ кечса ҳамки минг насл асри,
Унутмас сизларни ҳеч ким, ҳеч қачон.
Шунинг-чун баҳордек ҳуснга тўлган
Расмингиз уйимиз тўрида ҳамон.
Мардлик-ла тарихда абадий бўлган
Номингиз қалбимиз қўрида ҳамон.
Оламни ёритган офтобга ўхшаб,
Беҳуда кетмади сизлар тўккан қон.
Сизга таъзим қилур урушни қарғаб,
Тинчликни истовчи ҳар бир тирик жон.

С. МУҲАМЕДОВ.

ОНА ҚИШЛОҚ

Она қишлоқ, қўлга бердинг соз,
Таъзим бирла ёниб куйлайман.
Ҳам улғайтдинг, ҳам бўлдинг устоз,
Меҳрингни хўп қониб куйлайман.
Жўшиб оқар, Наҳрипай — анҳор,
Ҳайқириши зўр дарёча бор,
Она маскан, унутмам зинҳор,

Мадҳинг куйлаб асло тўймайман,
Ватан бўлса, сўнгсиз бир дарё,
Қишлоғим сен бир ирмоқ гўё.
Аримагай сендан бахт, зиё.
Номинг доим тилдан қўймайман!

Омон НИЁЗОВ.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 30 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ҚУРОЛ ВА МЎЙҚАЛАМ

Шон-шуҳратларга чулғанган қаҳрамон шаҳар — Севастополга кириб бораверишда кўзингиз мислсиз қаҳрамонлик гувоҳи бўлган Сапун-горага тушади. Унда, мармар тахталарда ўз Она-Ватани, азиз тупроғи учун мардонавор жанг қилган алп ўғил-қизларнинг номи олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилибди. Улар орасида бизнинг тошкентли ҳамшаҳаримиз — Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, атоқли рассом Сами Абдуллаевнинг ҳам исми мангуликка ярқиллаб турибди...

Мен ўтган йили ёзда Ялтада дам олган, Бокчасаройни бориб кўрган, Севастополни зиёрат қилиб, ҳамшаҳар дўстимиз Сами Абдуллаев номини кўриб, унинг жасоратига қизиқиб қолган эдим. Тошкент шаҳрига қайтиб келгач, у билан учрашмоқ учун Сами ака қарийб йигирма йилдан бери директорлик қилаётган Ўзбекистон Санъат музейи томон йўл олдим.

Сочларига оқ оралаган, жуссаси пишиқ, ўрта бўйли, сиртдан қараганда қаҳрамонларга сира ўхшамаган мулойим ва ширинсўз киши мени илиқ кутиб олди.

У бир фурсат жим қолгач:

— Фронтдаги қизиқ воқеалардан сўзлаб беринг, дейсизми? — у елкасини қисди. — Нима десам экан, айтгудай бирон гап йўқ-ку...

Мен ҳайрат билан унга тикилиб, сўрадим:

— Сиз ахир, Улуғ Ватан уруши фронтидан Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган ном билан қайтдингиз-ку?!

— Нима қипти? — кулди у.—Мендайлар кўп. Анави афсонавий разведкачи Николай Кузнецов жасоратини гапирсангиз бўлади...

Қисқаси, шу куни гапимиз қовушмади, кейинчалик мен Сами акани танийдиган қуролдош дўстлари билан суҳбатлашдим ва баъзи бир жанг эпизодларини эшитдим...

...Сержант сапёр Сами Абдуллаев, 63-Тамань алоҳида танк бригадаси танкчиларининг бехавфу-хатар ҳаракат қилиши ва уларни олға юриши учун мина қўйилган жойларни тозалаш ҳамда қўшинларимизнинг душман позицияларига ҳужумни таъминлашда жонбозлик кўрсатди. 1942 йилнинг 16 сентябридан 9 октябрига қадар шу шиддатли жанглар вақтида у турли хилдаги 2798 минани топиб, хавфсизлантирди.

Разведкачи сапёр Сами Абдуллаев шафқатсиз, кескин жангларда бевосита иштирок этиб, душманнинг 87 солдат ва офицерини гумдон қилди. Танкчиларимизнинг ўтиши учун олти кўприк қурилишини таъминлади ва бир неча кечув жойлари тайёрлаб берди. Шу жанговар вазифани ўтай туриб, душманнинг тўрт ўт очиш нуқтасини ер билан яксон қилди.

Прохладний районида танкларимиз шиддат билан олға кетаётиб, бир дарёга дуч келдилар. Дарёдан ўтиладиган кўприкни душман ниқоблаб, «яшириб» қўйгани аниқланди. Сержант Абдуллаев гитлерчиларнинг миномётлари ва автоматчиларининг бетўхтов ўти остида, ўз ҳаёти хавф остида қолганига қарамай кўприк томон ўрмалаб кетди. Ашаддий ўқ ёмғирлари тагида сал кам эллик метр масофага керакли материалларни ташиб борди. Кейин уч соат мобайнида белигача сувда туриб, қуролдош дўстлари етказиб берган ғўлаларни кўприк ёнига жадал ётқизиб, териб чиқди. Шундай қилиб, жангга шай турган танкларимизга дарёдан ўтишга йўл очиб берди. Шу куни танкчиларимиз бир неча аҳоли яшайдиган пунктларни ишғол қилдилар.

...1943 йилнинг 2 октябрь кечаси Абдуллаев бир группа сапёрлар билан душман тўсиғига етиб олди. У гитлерчиларнинг пулемёт ўт очиш нуқтасига сездирмай, эмаклаб келиб, уз автоматидан ажал уруғи сепа кетди. Пулемёт расчёти тўла равишда ва ҳаммаси бўлиб шу жангда 10 дан ортиқ фашист Сами ака ўқидан ер тишлаб қолди...

Тамань ярим ороли душмандан озод қилингач, Совет қўшинлари Новороссийскда гитлерчиларни тор-

ОЧЕРК

мор этиб, Керчь бўғозига чиқдилар. Тошкентли баҳодир Сами Абдуллаев энди Керчь десантчилари составида жанг қилди.

Совет ватанпарварларининг Ажимушкай тош конларидаги узоқ давом этган қаттиқ кураши Улуғ Ватан уруши тарихига афсонавий саҳифа бўлиб кирди. Ерутликдан, озиқ-овқат ва сувдан маҳрум бўлиб қолган бу ватанпарварлар фашистларга қарши узоқ вақт давомида баҳодирона жанг қилдилар. Ҳалок бўлсалар бўлдилар-у, аммо душманга таслим бўлмадилар. Бу — совет кишилари букилмас иродаси, енгилмас қатъиятининг бир кўриниши бўлди. Ўша оғир кунларда душман қуршовидаги тош конида қолган мард ажимушкайчилардан бири — бизнинг ҳамшаҳримиз Сами Абдуллаев эди.

1944 йилнинг 1 январида машҳур Ажимушкай жанги олдидан қисмнинг қисқа фурсатли партия мажлиси бўлди. Окопдаги шу мажлисдан Сами Абдуллаев жангга коммунист деган шарафли ном билан кирди.

«... Бундай одамларни енгиб бўлмайди. Қрим диёридаги енгилмас қалъа — Ажимушкай кўрсатилган жасоратнинг улуғворлиги жиҳатидан Брест қалъасидан кейин муносиб ўрин олади» — деган эди 1974 йилнинг 14 сентябрида қаҳрамон Керчь шаҳрига Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали топшираётиб, Улуғ Ватан урушининг атоқли саркардаларидан бири, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко...

Шу 1944 йилнинг 7 майида Сапун-гора учун ўта даҳшатли жанг бўлди. Ана шу штурмлардан бирида мард жангчимиз Сами Абдуллаев икки оёғидан яраланиб, Симферополь шаҳридаги госпиталга келтирилди.

Орадан сал ўтмай қўлида газета ушлаган госпиталь бошлиғи, Абдуллаев палатасига шодон қичқириб кириб келди ва:

— Абдуллаев, мана сенга бизнинг совғамиз — «Правда» газетаси! — деди. — Чин юракдан табриклайман!.. —У солдатларга хос самимият билан ярадор жангчини бағрига босди.

Газетада, СССР Олий Совети Президиумининг 16 май 1944 йилдаги С. Абдуллаевга Совет Иттифоқи Қаҳрамони олий унвони бериш тўғрисидаги Фармони эълон қилинган эди. Кечга яқин госпиталга бир машина солдат — Абдуллаевнинг жанговар қуролдош дўстлари — рус Гончаров, татар Хайруллин ,украин Сиверскийлар уни самимий табриклагани кириб келишди.

Шундай қилиб, 97-моторлаштирилган инженерлик батальонининг бўлим командири, сержант Сами Абдуллаев Улуғ Ватан урушини Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган шарафли унвон билан, жанговарлик, шижоат ва баҳодирлик рамзи — ўн бир орден ва медаллар тақиб ўз юртига, жонажон Тошкентига, тинч ижодий меҳнат қучоғига қайтди.

... Шонли Октябрь тенгдоши Сами Абдуллаев болалик пайтлариданоқ рассом бўлиш иштиёқи билан яшарди. 1938 йилда Тошкентдаги рассомлик техникумини тугатиб, Совет Армияси сафига хизматга чақирилди. Улуғ Ватан уруши ғолибона тамом бўлгач, 1945 йилдан 1955 йилгача Ўзбекистон Рассомлар союзига раислик қилди. Унинг бой бўёқли, теран фикрларга тўла асарлари Бутуниттифоқ ва Республика бадиий кўргазмаларида намойиш этилди.

Нозик дидли, нафосат оламининг шайдоси, истеъдодли мўйқалам соҳиби Сами ака ўз замондошлари портретларининг устаси сифатида тасвирий санъат мухлислари қалбини забт этиб келмоқда. У ижод этган генерал Собир Раҳимов портретидан тортиб, Фарҳод қурилиши илғорлари портретларигача, айниқса, севимли эркатойларимиз — болалар портретлари, эл-юртимиз манзаралари, Ўзбекистонда Совет ҳокимияти қурилишини тасвирловчи етук асарлар зўр ижодий маҳорат меваларидир.

Улуғ доҳиймиз В. И. Лениннинг икки портрети, «Уста Усмон Зуфаров», «Генерал Собир Раҳимов», «Ҳовли», «Мевалар», «Пионер қиз», Қрим туркумига кирган талай асарлар ва замондошларимиз портретлари мўйқалам соҳибининг ўзбек совет тасвирий санъати хазинасига қўшган бебаҳо дурдоналардир.

Биз завқу-илҳомга тўлиб янги-янги асарлар яратаётган, маҳорат чўққиси сари комил ишонч билан одимлаётган ҳамшаҳаримиз, Совет Иттифоқининг Қаҳрамони, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, истеъдодли рассом Сами Абдуллаевни буюк Ғалабамизнинг 30-йиллиги билан чин юракдан табриклаймиз ва унга юксак ижодий парвозлар тилаймиз!..

Сами АБДУҚАҲҲОР

ОЛДИЛАРИДАН БИР ЎТАЙЛИК...

ҲИКОЯ

Ҳасан Собирович ишдан кейин транспорт кутиб қолиб, уйига кундагидан бир оз кеч қайтди.

Одатда кечки овқат унинг келишига тайёрланар, келгач, дастурхонга тортиларди. Бугун эса ўчоқбошидан тиқ этган товуш эшитилмайди, хотини Шарофатой ҳам кўринмайди. У бир-икки томоқ қириб атай йўталган бўлди ҳамки, хотини пешвоз чиқмайди. Фарзандлари иккинчи сменада ўқишади. Ҳасан Собирович «қўшниларникига чиққан бўлса керак, келиб қолар» деган хаёлга бориб, айвон четига омонатгина ўтирди. «Элакка чиққан хотиннинг эллик оғиз сўзи бор» деган гапни ёдидан ўтказиб, ўзига тасалли бериб, Шарофатойни анча кутди, лекин дарак бўлмади. Кўча эшик ланг очиқ, хоналарга кириладиган эшиклар ҳам.

Уни бирдан ваҳм босиб, сапчиб ўрнидан турди, икки зинани бир ҳатлаб, айвонга чиқди-да, туфлисини ечишни хаёлига ҳам келтирмай шошилганча меҳмонхоналарига кириб борди, бисот-багалларининг аксари қисми шу хонада эди-да! Қайси кўзи билан қарасинки, меҳмонхонада ўғри эмас, хотини — Шарофатой диванда ўтирибди. Афтидан, у оёқ товушидан шу тобда уйғониб кетган бўлса керак, кўзлари уйқули эди.

Шарофатой кафтлари билан юзкўзларини силагач, пешанабоғини қайта тангиди-да, деди:

— Келинг, дадаси, ухлаб қолибман. Бир оз тобим йўғроқ...

— Нима қилди? — дея Ҳасан Собирович чўғдай гиламни чанг қунган, ширава лой сачраган (ёи қўшнилари кўча йўлкаларга кўлоплатиб сув сепган эди) туфлиси билан босиб, диван томон юрди.

— Билмадим... Бошим оғриб турибди, — деди Шарофатой ғарант бир аҳволда, тортилиб кетаётган кўзларини каттароқ очишга уриниб.

У дивандан тушиб, гиламга чўккалаганича эрининг туфлисининг боғичини ечмоқчи бўлди.

— Ия, — деди Ҳасан Собирович оёғига энди кўзи тушиб, — бўлар иш бўлибди, қўявер, ўзим ҳовлига чиқиб ечаман. Иссиғинг ҳам борми? — у хотинининг манглайига кафтини тегизди. — Бир оз борга ўхшайди. Дори-дармон қилмадингми?

— Қўрқдим, — деди Шарофатой ийманиб ерга қараб, — Дўхтирлар айтишувди.

Шарофатой тўртинчи фарзандларига ҳомиладор бўлиб, врачлар назоратида турар, лекин ой-кунига ҳали икки-уч ой бор эди. Чиндан ҳам докторлар унга «Врач рухсатисиз билар-билмас дори ичманг» деб тайинлашганди.

— Доктор чақирайми? — деди Ҳасан Собирович хотинига меҳр билан боқиб.

— Ўзи ўтиб кетар... Ўтган куниям, чошгоҳларда шундай бўлувдим, кейин ўз-ўзидан ўтиб кетганди. — Шарофатой эрига гуноҳкордек термулди: — Овқатга ҳам қараёлмадим.

— Майли, ҳеч қиси йўқ. Лекин, қорин ҳам пиёзнинг пўсти бўлган эди-да!

— Анча ўзимга келиб қолдим, уннаб юбора қолай.

— Шу аҳволда-я!.. Сен дамингни олавер, ўзим... Хўш, нима овқат қилиб берай?

— Нега сўрайсиз? Ошдан бошқасини билмайсиз-ку!

— Паловхон тўрадан бошқасини билмасак ҳам, олдиларидан бир ўтишимиз керак-да, — деди Ҳасан Собирович.

— Тавба! — деди таажжубланиб Шарофатой.

Унинг тажжубланганича бор, эри бирор иш қилмоқчи бўлса, одатда ундан сўраб ўтирмасди, ўз билгича иш тутарди: «Ўзгариб қолибдими?»

Ҳасан Собирович хотинини диванга ётқизишда ёрдамлашган бўлди-да, меҳмонхонадан чиқди. Орадан чорак соат ўтар-ўтмас, охори тўкилмаган пижамада нимапидир кавшаб, меҳмонхона остонасига келди:

— Ойиси, шу кийимда ўчоқбошига борсам бўладими?

Шарофатой яна кўзи илинган экан, шекилли, қўққисдан берилган саволни тезда фаҳмлай олмай, хаёлини йиғиб олиш учун бир оз жим қолиб, сўнгра деди:

— Шуни ҳам мендан сўраб ўтирибсизми?

— Олдиларидан бир ўтишимиз керак-да, ойижониси.

— Тавба...

— Бундан янгисини ҳам, эскисини кийишимиз мумкин-да!

— Эскисини қўйинг-ей, — уришиб берди Шарофатой эрини, ёстиқдан бошини кўтариб. — Эскисини лой ишида кийгансиз-а, ахир! Ювсам, жомошовдан титилиб чиқди. Қўшнилар кўриб қолса, нима дейди?

— Демак, пижамани тўғри кийибмиз-да, — деди тантанавор оҳангда Ҳасан Собирович.

Орадан беш дақиқа ўтар-ўтмас, у қўлида капгир билан яна остонада пайдо бўлди:

— Ойиси, ошни қайси ўчоқда қилай?

— Тавба, ҳеч уйда палов дамламагандай гапирасиз-а! — деди Шарофатой.

— Лекин ҳар ҳолда, олдиларидан бир ўтишимиз керак-да, ойиси... Паловни оддий ўчоқда дамлаганга не етсин! Саксавулми, қуп-қуруқ ўрик ўтин бўлса, жудаям зўр бўлади-да!

— Шуларни биласиз-у, яна мендан сўрайсиз, — деди аччиғи келиб Шарофатой.

— Билишга-ку, биламан-а, аммо лекин ҳозир газ ўчоққами, ёки манғалгами, қозон осиб юборишим мумкин-да!

— Ё тавба-ей, ўзингизам эзмачурук бўлиб кетибсиз-ей...

— Йўқ, ойиси йўқ. Ахир, ҳозирги аҳволдан бехабарман. Ўтин ҳўл бўлиши мумкин-да!

—Сизни қаранг-ку! Бус-бутун ўтинхонада неча йилдан бери турган саксовул наҳотки келиб-келиб бугун ҳўл бўлса, э қўйингей. Мени калака қиляпсиз, шекилли?

— Сени нега калака қиларкман? — Ҳасан Собировичнинг чинакамига жаҳли чиқди. — Ахир, ўтинхонада йиллар ётавериб ернинг намини тортган бўлиши мумкин-да!

— Ҳеч-да! Қуп-қуруққина. Куни кеча ўзим олиб ишлатдим.

— Ана, айтмадимми, рўзғорни мендан кўра сен яхши биласан, кўзинг кунда тушиб туради. — Ҳасан Собирович хотинининг кўнглини кўтариш учун мажҳул сизсирашга ўтди. — Шунинг учун ҳам бир олдиларидан ўтяпмизда...

— Раҳмат, — деди киноя билан Шарофатой.

— Ташаккур, — деди хотинининг киноясини билмаганликка олиб Ҳасан Собирович.

Орадан бир оз ўтгач, у меҳмонхонага остонадан гапириб кирди:

— Ойиси, ойиси, тағин бир гап чиқиб қолди.

— Нима экан? — деб сўради Шарофатой. «Ёғ ёниб кетган бўлса керак» деган хаёлга борди.

— Учоққа ўт қалаб юбордим, — деди Ҳасан Собирович худди катта ишни бошлаб юборган кишилардек оғзини тўлдириб гапириб. — Айтганингдек, саксовул қуп-қуруққина экан, гуриллаб ёниб кетди. Қозонга ёғ ҳам солинди. Сабзи-пиёз эса таппа-тайёр. Шу дейман, сон гўштидан тўғраймми, ё қовурғаданми?...

— Сизга бир нарса бўпти. Билиб туриб, сўрайсиз. Қовурға шўрвага ишлатилади, ошга эса сон гўшти маъқул.

— Буни биламан, лекин...

— Нима лекин? Мени калака қиляпсизми?

— Йўқ, ойиси, калака қилиш хаёлимда ҳам йўқ, — деди Ҳасан Собирович ёлборгансимон, — лекин, ҳар ҳолда, олдиларидан бир ўтишим керак-да!

— Бўлди-ей, тез бориб қаранг, ёғ ёниб кетмасин тағин... Гўшт холодильникда.

— Баракалла, мана гўшт қаердалигини ҳам аниқ билиб олдик, энди қийналмай топамиз. Олдиларидан ўтганмиз яхши-да!

Шарофатой «Шу билан эрим мени тинч қўяр», деган ўйга бориб, диванда девор томонга қараб ёнбошлаб ётиб олди. Йўқ, унинг ўйи тўғри чиқмади — орадан чорак соат ўтар-ўтмас Ҳасан Собирович меҳмонхонага бамайлихотир кириб келди. Шарофатой уни билмаганликка олиб, қимир этмай жим ётаверди. Ҳасан Собирович бир оз хонада у ёқ-бу ёққа юргач, хотинига сўз қотди:

— Ойиси, ишларни анча сарanжомлаб қўйдим. Сабзи милтиллаб қайнаяпти. Электр човгунни чойга қўйиб юбордим. Шу дейман, ошни қовурма қилсаммикин, ёки ивитма?

— Ихтиёрингиз, — деди Шарофатой қайрилиб қарамай. — Қолаверса, биламан — қовурма ош қилмайсиз, ошқозонингизга ботмайди.

— Бу-ку, тўғри-я, лекин, ҳар ҳолда, олдиларидан бир ўтайлик, деймиз-да, — Ҳасан Собирович хотинининг чеккасига аста қўл тегизди, — Иссиғинг анча қайтибди. Ош пишгунча, отдек бўлиб кетасан, дамингни олавер, ойиси...

Шарофатой яна бир оз мизғиб олиш учун кўзларини юмди. Одатда, мана шунақа учиниқ-қоқиниққа учраганда, уни ҳадеб уйқу элтар, ухлагани сайин тиниқар, енгил тортарди. Аммо эри... ««унинг олдидан бир ўтиш» учун ўчоқбоши билан меҳмонхона орасида бўзчининг мокисидек танда қўяверди:

— Ойиси, гуручни босдим. Тузини бир кўриб берадиларми?

— Тузи яхши...

— ... Ойиси, гуручи етилди. Бир татиб кўриб берадиларми?

— Ҳа, етилибди.

— Айтгандай, болалар мактабдан келишди. «Ойингиз дам оляпти, безовта қилманг», деб, уларни бу ёққа йўлатмадим. Фарида билан Умида аччиқ-чучук қиляпти. Равшан менга қарашяпти. Бу ёққа киришсинми ё?

— Ўзим чиқарман...

— ...Ойиси, дам едириш учун ошга товоқ босганимга роппа-роса чорак соат бўлди. Сузайми ё тура-турсинми?

— Бундан ортиқ туриб қолса, ош ланж бўлишини биласиз-ку?

— Буни яхши биламиз. Лекин ҳар ҳолда, олдиларидан бир ўтайлик-да! Ахир, ошни биз пиширган бўлсак ҳам, уни бутун оиламиз билан баҳам кўрамиз-ку. Мабодо, ош у-бу бўлиб қолган бўлса, бошидан охиригача қадар олдиларидан ўтиб, иш тутганмиз, деймизда, Шарофатой Қосимовна.

Шарофатой бир кўнгли эрига «Эски идорангизда сўрамай бир иш қилиб қўйгач, лавозимингиз пасайтирилганди. Энди бошқа идорага ўтгандан кейин орттирган қилиғингиз шу бўпти-да», демоқчи бўлди-ю, бу гапини кейинроқ айтишга аҳд қилди.

Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ.

«Қизил тонг» фирмаси 2-цехининг чевар тикувчиси Раиса Абдураҳмонова 25 йилдан бери шу корхонада самарали меҳнат қилиб келмоқда. У зарбдор йилда ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётир. Суратда: Р. Абдураҳмонова.

А. Тўраев фотоси.

ИЛМИЙ МЕТОДИК КОНФЕРЕНЦИЯ

Янгийўл район партия комитети оммавий-сиёсий ишларнинг самарадорлигини оширишга бағишланган илмий-методик конференция ўтказди. Конференцияда КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати асосида районда оммавий-сиёсий ишларни янада яхшилаш борасида маслаҳатлашиб олинди.

Конференция қатнашчилари ўзаро тажриба алмашдилар. Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг оммавий-сиёсий ишларни олиб борувчи Кенгашининг раиси А. Ўтанбоев меҳнаткашлар коллективлари орасида декабрь Пленуми ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Мурожаати материалларини тушунтириш юзасидан оммавий-сиёсий ишларни ташкил этишнинг методлари ва формалари ҳақида сўзлаб берди. «Коммунизм» колхозининг сиёсий ахборотчиси С. Азимова сиёсий ахборотчиларнинг ишида ихтисослашиш принципига риоя қилиш ва меҳнат коллективларида иш олиб боришнинг методикаси юзасидан ўз мулоҳазаларини айтди. Калинин номли колхознинг сиёсий ташкилотчиси И. Мамажонова аҳоли турар жойларида маданий-тарбиявий ишларни ташкил этиш ҳамда янги одатлар ва маросимларни жорий этиш ҳақида сўзлаб берди. Назарали Ниёзов номли колхознинг сиёсий ахборотчиси А. Маҳмудхонов ўз сўзида сиёсий ахборотчининг иш фаолиятида техник ва кўргазмали воситалардан фойдаланиш тажрибаларига тўхталди. «Ленинизм» колхози партия комитетининг секретари М. Ризаев оммавий сиёсий ишлар кенгашининг фаолияти тўғрисида, агитация кадрларининг ўқувига раҳбарлик қилиш тўғрисида гапириб берди.

Район партия комитетининг секретари Ю. Ҳайдуров конференцияга якун ясаб, беш йилликнинг тугалловчи йилида агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар олдида турган вазифаларга эътиборни қаратди.

Шу куни энг яхши партия ташкилотлари, оммавий-сиёсий ишлар олиб борувчи Кенгашлар, сиёсий ахборотчи, агитатор ва сиёсий ташкилотчилар Фахрий ёрлиқлар билан мукофотландилар.

КОНЧИЛАР САРДОРИ

Бу одамни поселкада ҳамма танийди. Гарчи ўрта ёшларга яқинлашиб қолган бўлса ҳам, кирчиллама йигитлардек бақувват, бардам.

Ана у, поселка кўчалари бўйлаб айланиб юрибди. Йўловчиларнинг кўпи Миржуман билан саломлашиб ўтади.

У бугун постда. Хизмат вазифасини эмас, кўплаб жамоатчилик ишларининг биттасини адо этяпти, халқ дружинасининг бошлиғи у. Бу ишни сидқидилдан бажаради, поселкада осойишталикни сақлашни ўзининг муқаддас бурчи деб билади.

Миржуман Олтинтопган поселкасини сайр этиб чарчамайди, томоша қилиб тўймайди. Тоғ бағрида жойлашган оддийгина жой. Бу ерга нега бунчалик меҳр қўйган? Гоҳида шуларни ўйлаб кетади...

Боғбон битта ниҳолни экиб, уни парваришлайди. Ниҳол ўсиб дарахт бўлади, ҳосил беради, соясида одамлар ҳордиқ чиқариб, ором олишади. Дарахтдан кўпчилик баҳра олади, лекин унга боғбон ҳаммадан кўра бошқача кўз билан қарайди: ҳамон парвариш қилади, шохлари сингудек бўлса юраги ачийди.

Поселка ҳам Миржуманнинг назарида шундай. Унинг бунёд этилиши ва ҳозиргидек гуллаб-яшнаган даражага келишида муносиб ҳиссаси борлигидан фахрланиб қўяди. Бу ерда доим осойишта, бахтиёр турмуш барқ уришини истайди ва бу йўлда тиним билмайди. У— депутат; халқ хизматкори...

... Конда меҳнат симфонияси янграйди. Бир неча километрга чўзилиб кетган кон ва унда тер тўкаётган юзлаб азаматларнинг иши киши қалбини тўлқинлантиради. «КРАЗ», «БелАЗ» маркали қудратли машиналар, электровозлар, катта панжали хартумини дам ер кўксига санчиб, дам ҳавога кўтараётган экскаваторлар баҳодир кончилар измида. Улар кўҳна табиатнинг асрлар бўйи сукут сақлаб ётган гунг тоғ-тошлари бағридаги дуру жавоҳирларни тортиб олишяпти.

Миржуман Азизов ана шу баҳодирларнинг бири.

... У заводда ишларди. Аммо бир ўртоғидан «Олтин топган» кони ҳақида эшитиб, тоғда ишлаш, тош кўпориб, остидан маъдан қазиб олишга қизиқиб қолди.

— Ўшанда 1960 йил эди, — дея ҳикоя қилади у. — Ақлли ўйлагунча, ақлсиз ўйига етади, деган гап бор. Бу жуда тўғри бўлмаса ҳам, айрим ҳолларда дангалчи ютаркан. Мен ҳам ўзимни ана шу дангалчилар сафига қўшаман. Олтинтопганга келиб, кам бўлмадим.

Миржуман Азизов шахтадан қазилма чиқарувчилар бригадасининг бошлиғи. Коллективда 12 киши бор. Улар — электровоз машинисти, скреперчи, экскаватор машинисти. Бригадирнинг ўзи эса бу касбларнинг ҳаммасини мукаммал билади. Шунчаки ўрганиб қўйган эмас, балки электровоз машинисти, скреперчи, портлатувчи касбларида бирнеча йилдан ишлаган.

— Бригадамизнинг тилга тушиб қолишига аҳиллигимиз сабаб бўлди, чоғи, — саволимизга жавоб беради Миржуман. — Намуна кучи — синалган усул. Шахсий намуна кўрсатиш йўли билан кўзланган мақсадга эришиш мумкин. Жумладан, оилада,

(ЛАВҲА)

ҳам. Бола сизнинг айтганингизни қилмаслиги эҳтимол, бироқ қилган ишингизни албатта такрорлашга уринади...

Рост, бригадир коллективни илғорликка олиб чиқиш учун тарбиявий-тушунтириш ишларини олиб бормади. Бу усул Миржуманнинг содда ва тўпори, юмшоқкўнгил характерига тўғри ҳам келмайди. Ўзи шундай дейди. Бригада аъзолари дастлабки кунлариданоқ унинг худди шу мулойим, юмшоқ табиатини, оқ кўнгиллигини севиб қолишди ва ҳечбир сўзини қайтаришмади. Янги бригадирдаги илғор тажриба, бой маҳорат қисқа фурсатда барча аъзоларга ўтди. Миржуманнинг бу хислатларини ўзлаштириб олганларини ўзлари сезмай қолишди.

Натижада қолоқ бўлган коллектив икки йил ичида «Коммунистик меҳнат бригадаси» деган шарафли номни олишга муваффақ бўлди!

Шу-шу, Миржуман эл назарига тушиб қолди...

Зарбдор бригада аҳли ҳар сменада план бўйича 1600 тонна тоғ қазилмасини транспортларга ортиб жўнатишлари керак. Улар буни мунтазам равишда 1900—2000 тоннага етказишмоқда. Аъзолар ўртасидаги ўзаро дўстлик, биродарларча ҳамкорлик шундай самаралар беряпти. Ҳар бир ишчи бригададаги ҳар бир касбни эгаллаб олган. Бирон сабаб билан ишга чиқмаган кишининг ўрнини ҳам билинтирмасликка ҳаракат қиладилар. Коллектив аъзолари орасида ветеранлар ҳам, ёшлар ҳам бор. Бу нарса бир ёқадан бош чиқариб ишлашга халақит бермайди, аксинча ўзаро ҳурмат сақлашга, бир-бирларига иззат-икром кўрсатишга, одоб билан муомалада бўлишга ундайди. Йигирма йилдан бери конда меҳнат қилаётган Қўчқор Хўжамов, Михаил Ғанибоев, ёш машинистлардан Дадаумар Маражабов, Володя Насткинлар — илғорларнинг илғори...

...Ҳар баҳор Миржуманга бир шодлик олиб келади. Баҳорда «Коммунистик меҳнат бригадаси» номини қўлга киритишди, баҳорда шаҳар Советига депутат бўлиб сайланди...

Бу галгиси катта байрамга айланиб кетди: Ишлаб чиқариш якунлари бўйича «Олтинтопган» конининг энг зарбдор меҳнатчиси сифатида унинг кўксига Меҳнат Қизил Байроқ орденини тақиб қўйдилар!

М. Азизов тўрт марта шаҳар Советининг депутатлигига сайланди.

Олмалиқдан ўнлаб чақирим наридаги тоғлар бағрида «Олтинтопган» посёлкаси жойлашган. Тоғнинг тепасида эса дам олиш уйини эслатувчи мухташам бино бор. Бу — шифохона. Шифо масканида беморлар учун барча қулайликлар мавжуд, бўлимлар ва кабинетлар замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Бундан бирнеча йил олдин мана шу даргоҳнинг бунёдга келишида депутат Миржуман Азизов жонбозлик кўрсатди. Ундан кейин, шифохона атрофини кўкаламзорлаштириш, дов-дарахтлар ўтказиш ва ниҳоят, посёлка билан касалхона оралиғидаги 6 километр масофада маршрутли автобус қатновини йўлга қўйишда бош-қош бўлди.

...Бир куни уни кекса кончилар В. Тешерский билан А. Бобобеков йўқлаб қолишди. Улар янги наказ билан келган эдилар: ёз кунлари смена тугагач шахтадан чиққан ишчиларнинг уст-боши жиққа ҳўл бўлади. Кийимхонада қолган жомакор эртаси кунгача қуримайди. Ана шуларни қуритиш йўлини топиш керак. Бирга маслаҳатлашиб, кийимхонада қуруқ ҳаво билан қуритиш қурилмаси ишга туширилди...

— «Олтинтопган»да олтин топдим, — дейди Миржуман мамнун жилмайиб. — Бу олтин — менинг ҳаётдаги ўз ўрним, фаровон турмушим ва бахтим.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ТАФТИШ ИШЛАРИ САВИЯСИНИ ОШИРАЙЛИК

Область партия ташкилотлари партия XXIV съезди, КПСС Марказий Комитетининг бўлиб ўтган пленумлари қарорларига амал қилиб хўжалик ва ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларига раҳбарлик қилишда янги тажрибалар ортдирдилар, ўз сафларини янада мустаҳкамладилар, коммунистларнинг активлиги кучайди.

Партия ички ҳаётини янада активлаштириш, партия сафларининг жипслигини мустаҳкамлаш ва барча коммунистлар томонидан партия Программаси ҳамда Устави талабларига риоя қилинишини таъминлашда КПСС Марказий Комитети май Пленумининг «Партия ҳужжатларини алмаштириш тўғрисида»ги қарори ҳал қилувчи роль ўйнади.

Партия ҳаёти нормаларига қаттиқ риоя қилиш, партиявий раҳбарликнинг метод ва услубларини такомиллаштириш, партия ички демократиясининг янада ривожланиши область, шунингдек шаҳар ва районлар партия ревизия комиссияларининг активлигини янада оширди.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область Комитетининг молия-хўжалик ва ташкилий-партиявий ишлар бўлимлари область, шаҳар ва район партия ташкилотлари ревизия комиссиялари билан ҳамкорликда область партия ташкилотида партия аъзолик бадалларини тўлашнинг аҳволи устидан доимо назорат олиб бормоқдалар.

Шаҳар ва район партия ташкилотлари ревизия комиссиялари ишини анализ қилиш шуни кўрсатдики, бу комиссиялар ўз фаолиятларини анча яхшиладилар, тафтиш ишлари белгиланган муддатларда ўтказилмоқда. Аъзолик бадаллари — маблағларининг тушиши ва бу маблағларнинг тўғри сарфланиши устидан доимо назорат олиб бормоқдалар, партия органлари молия хўжалик интизомига риоя қилиниши устидан назоратни қатъий олиб боришяпти, коммунистлар томонидан партия аъзолиги бадалларини тўғри ва ўз вақтида тўланиши, граждандардан тушадиган хат ва аризаларнинг қараб чиқилишига жиддий эътибор бермоқдалар.

Шуни таъкидлаш керакки, 1974 йил мобайнида область бўйича партия аъзолиги бадалларини тўлаш, молия-хўжалик фаолияти, хатлар ва аризаларни кўриб чиқишнинг аҳволи 100 процент текширилди. Ўзбекистон Компартияси область комитетининг молия хўжалик бўлими 20,7 процент, шаҳар ва район партия комитетлари 19 процент, шаҳар ва район партия ташкилотлари ревизия комиссиялари эса 60,3 процент бошланғич партия ташкилотларини текширди. Бу текширишлар шуни кўрсатдики, аксарият кўпчилик коммунистлар партия Устави талабларига қаттиқ риоя қилмоқдалар, партия аъзолиги бадалларини ўз вақтида ва тўғри тўламоқдалар.

Область партия комитетининг молия хўжалик бўлими ва область ревизия комиссияси шаҳар ва районлар, шунингдек, бошланғич партия ташкилотлари ревизия комиссияларининг иш услубини яхшилаш ва такомиллаштириш мақсадларида область партия комитети ревизия комиссиясининг аъзолари, шаҳар ва район партия комитетлари ревизия комиссияларининг раислари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, шунингдек, шаҳар ва район партия комитетларининг масъул ходимлари иштирокида семинар-кенгашлар муттасил ўтказилиб турилибди.

Ўтказилган молия-хўжалик фаолияти ревизияси актлари, партия ташкилотларида аъзолик бадаллари тўлашнинг аҳволи юзасидан ўтказилган текширувлар актлари барча шаҳар ва район партия комитетлари бюролари мажлисларида, шунингдек, область партия комитети бюросида муҳокама қилиниши билан бирга кенгашлар ва семинарларда ҳам ўрганилмоқда, ана шу актлар асосида ревизия комиссияларининг амалий ишлари учун тавсияномалар ишлаб чиқилмоқда.

Область партия ташкилотида партия аъзолиги бадалларини тўлаш ва контроль ревизия иши аҳволини яхшилашга қаратилган бошқа чоралар ҳам амалга оширилди. Буларнинг ҳаммаси аъзолик бадаллари тўлаш, ҳисобга олиш ва ҳисоб-китоб ишларини олиб боришнинг яхшиланишига ёрдам берди. Натижада, 1974 йилда партия аъзолиги бадаллари йиғиш бўйича контроль топшириғи 103,4 процент қилиб адо этилди. 1975 йилнинг 1 январига келиб партия аъзолик бадаллари бўйича қарз область партия ташкилотида бор-йўғи 0,2 процентни ташкил этди.

Лекин, область партия комитети шаҳар ва район партия комитетлари ҳамда уларнинг ревизия комиссиялари томонидан доим контроль олиб борилишига, бошланғич партия ташкилотлари секретарларига амалий ёрдам кўрсатилишига қарамай, аъзолик бадаллари тўлашда катта-катта камчиликлар борлиги ҳам аниқланди.

1974 йилда ўтказилган текширувлар натижасида коммунистлар томонидан аъзолик бадалларини тўла тўламаслик каби ҳоллар борлиги маълум бўлди. Бўка, Бекобод, Чиноз, Қуйи Чирчиқ районларида ва айниқса колхоз партия ташкилотларида, Тошкент шаҳрининг айрим районларида, областнинг бошқа район ва шаҳарларида аъзолик бадалларини тўла тўламаслик ҳоллари юз берган. Тажриба шуни кўрсатдики, партия ташкилотлари партия ишининг ана шу муҳим участкаси устидан етарли назорат ўрнатмаган, КПСС Марказий Комитетининг инструкциясида аъзолик бадаллари бўйича ҳисоб олиб бориш ва ҳисобот беришнинг тартиб-қоидаларига амал қилинмаётган жойда аъзолик бадалларининг тўла тўланмаслиги каби фактлар содир бўлмоқда. Айниқса, колхозлар партия ташкилотларида аъзолик бадаллари бўйича инструкцияни ҳар томонлама тушунтирилишига эҳтиёж сезилмоқда. Чунки, тўланмаган аъзолик бадалларининг асосий миқдори колхоз партия ташкилотларига тааллуқлидир. Колхозларда меҳнатга ҳақ тўлашнинг мураккаблиги ва ўзига хослиги (пул, натура, қўшимча ҳақ) ҳам кўп жиҳатдан ана шундай аҳволнинг содир бўлишига сабаб бўлмоқда. Чунки, барча коммунист-колхозчилар ўз маошини ҳар доим ҳам тўғри ҳисоблай олмаяптилар.

Айрим партия ва цех ташкилотларида аъзолик бадали бўйича ҳисобга олиш ва ҳисобот кўнгилдагидек тартибга тушмаган. Биринчи сонли форма бўйича ведомостлар палапартиш тўлдирилади, коммунистлар ўз маошларини ҳисобга олмаган ҳолда аъзолик бадаллари тўлайдилар.

Айрим бошланғич партия ташкилотлари секретарлари йиғилган аъзолик бадалларини омонат кассаларига ҳар 10 кунда топшириш тартибига амал қилмаяптилар. Бунинг оқибатида, ҳар ойда анчагина миқдордаги партия маблағлари область партия комитетининг жорий счётига киритилмай қолмоқда.

Айрим шаҳар ва район партия комитетлари ишида молия-хўжалик ва партия маблағларидан фойдаланиш айниқса хўжалик ҳаражатлари, инвентарлар харид қилиш ва командировка харажатлари бўйича штат-смета интизомининг бузилишига йўл қўйилмоқда. Аъзолик бадаллари йиғиш ва топшириш ҳамда, партия бюджети маблағларидан фойдаланиш соҳасида юқорида кўрсатилган камчиликлар шундан далолат бермоқдаки, ревизия комиссиялари ва партия комитетлари текширув ва ревизияни вақти-вақти билан ўтказиб турмайдилар, КПСС Марказий Комитетининг «КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатларнинг аъзолик бадаллари тўғрисида»ги инструкциясини таништириш ва ўрганиш бўйича иш кўнгилдагидек олиб борилмаяпти.

Бизнинг партиямиз, унинг Марказий Комитети партия раҳбарлигининг ленинча принципларини мустаҳкамлаб, омма билан алоқани янада кенгайтириш, меҳнаткашларнинг ижодий активлигини кенг кўламда ривожлантириш ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар. Шу нуқтаи-назардан ревизия комиссиялари ва партия комитетларининг меҳнаткашлар хатлари ҳамда аризалари билан ишлашни яхшилашлари, бу хатлар ва аризаларни қараб чиқишга катта эътибор беришлари муҳим аҳамиятга эгадир.

Совет кишилари ўз хатлари ва аризаларида одат бўйича партия ва ҳукуматнинг қарорларини маъқуллайдилар, бу қарорларни муваффақиятли амалга ошириш учун қандай тадбир-чоралар кўриш зарурлиги юзасидан фикр ва мулоҳазаларни баён этадилар, катта халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган масалаларни ўртага қўядилар.

Шунинг учун ҳам меҳнаткашларнинг хатлари ва аризалари билан ишлашдаги камчиликларга онда-сонда бўлса ҳам учраб тураётган ўзи бўларчилик кайфиятига ҳеч тоқат қилиб бўлмайди. Меҳнаткашлар юборган хат ва аризаларни кўриб чиқиш айрим ҳолларда чўзилиб кетмоқда. Меҳнаткашларнинг сигналлари бўйича чоралар ўз вақтида кўрилмайди. Бунинг оқибатида ариза ёзувчилар юқори партия ва совет органларига мурожаат қилишга мажбур бўлмоқдалар.

Партия аъзолиги бадалларини ўз вақтида ва тўғри тўлаш, партия органларининг молия-хўжалик фаолияти, меҳнаткашлар хатлари ва аризаларини қараб чиқиш, меҳнаткашларни қабул қилишни ташкил этиш, коммунистларнинг шахсий ишини кўриб чиқиш партия ички ишининг муҳим қисми ҳисобланади. Устав талабларида кўрсатилганидек бу ишларда намунали тартиб ўрнатишни таъминлаш — партия интизомини мустаҳкамлаш ва партия ташкилотлари жанговарлик қобилиятини оширишга ёрдам беради.

Шунинг учун ҳам бу масалалар бундан буён ҳам область шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари ревизия комиссияларининг диққат марказида турмоғи керак.

Я. К. ЭЛЬЧИБЕКОВ,
Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети ревизия комиссиясининг раиси.

Янги кўприк

Тошкент-Қўқон автомагистрали кесиб ўтадиган Чирчиқ дарёсига кўприк қурилганига 40 йилдан ошди. Ҳаракат майдони бор-йўғи 5,8 метрни ташкил этадиган бу кўприк эндиликда давр талабига жавоб беролмай қолди. Ҳозир бу ердан суткасига 15000 автомобиль ўтиб турибди.

Янги кўприк лойиҳасини «Союздорпроект» институтининг Тбилиси филиали лойиҳачилари тузишди. Улкан иншоотни бунёд қилиш «Узавтомостстройтрест»га қарашли «МСУ—14» кўприксозларига топширилди. 14-кўприк қуриш бошқармаси коллективи бу соҳада 20 йиллик тажрибага эга. Шу давр мобайнида улар юзга яқин кўприк қуришган.

Шундай қилиб, 1973 йилнинг иккинчи ярмида қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Чирчиқ дарёсининг асосий ўзанидаги таглик ўрнатиладиган майдон атрофи сув ўтмайдиган қилиб ўралди. Сўнг кучли насослар ёрдамида суви тортиб олинди. Опалубкалар қоқилиб, йирик таглик-устунлар учун дастлабки темир-бетон қоришмалари қуйишга киришилди. Кўприксозлар бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб ишлашяпти, кунлик нормаларини 1,5—2 баравар қилиб бажара бошлашди. Улар кўприкни белгиланган муддатдан анча барвақт фойдаланишга топширишга сўз беришган.

Қурилиш бошқармасининг бошлиғи И. Тяннинг айтишича, ҳозир асосий ишлар поёнига етказилмоқда. Мустаҳкам тагликлар ўрнатилгандан сўнг кўприкни монтаж қилиш ишлари бошланади.

Тагликлар ўрнатиш тугалланиши билан уларнинг устига тўсинлар қўйилади. Кўприкка ана шундай тўсинлардан бир нечтаси монтаж қилиниши керак. Бу тўсинларни ЎзССР йўл қурилиши министрлигининг кўприкбоп темир-бетон конструкциялари экспериментал заводи тайёрламоқда.

Шу кунларда қурилиш майдонида иш ғоят тезкорлик билан олиб борилмоқда. Қурувчи, монтажчи, бетончи ва бошқа касб эгалари фидокорона меҳнат қилишяпти. Таглик ўрнатиш ишларида М. Мусаев, А. Валиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг коллективлари пешқадамлик қилишмоқда.

Саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, юксак унум билан меҳнат қилаётган кўприксозлар тўққизинчи беш йилликнинг тугалловчи йилини муваффақиятли якунлаш учун зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишди. Улар бу объектни муддатидан икки ой олдин-Улуғ Октябрь байрамигача фойдаланишга топширишга аҳд қилишган.

Н. ҚОДИРОВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК БИЛИМЛАРИ УНИВЕРСИТЕТЛАРИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий текшириш институти (САИМЭ) базасида янги ташкил қилинган қишлоқ хўжалик билимлари халқ университетининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди.

Машғулотда техника фанлари доктори, институт директори А. Х. Хўжаев «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида техникани тараққий эттириш», лаборатория раҳбари, техника фанлари кандидати М. А. Неъматжонов «Суғориладиган ерларни планлаштиришнинг халқ хўжалигидаги аҳамияти ва машиналар ишини планлаштириш технологияси» деган темаларда доклад қилди.

Қишлоқ хўжалиги билимлари халқ университетининг учта факультетида район хўжаликларининг мутахассислари шунингдек, қишлоқ хўжалик бошқармаси, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмаси ходимларидан 150 га яқин киши малака оширмоқда. 13 кишидан иборат илмий совет университет машғулотларига раҳбарлик қилиб турипти.

В. МАХАМАТОВ,
Янгийўл район «Билим» жамиятининг масъул секретари.

СТУДЕНТЛАР ПРАКТИКАДА

Ф. Энгельс номли Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти инглиз тили факультетининг 4-курс студентлари шу кунларда Тошкент шаҳри мактабларида назарий билимларини мустаҳкамлаш учун практика ўтказмоқдалар.

— Практика, — деди факультет методика кафедрасининг методисти Ҳ. Ғаниева, — студентларга институтда олган назарий билимларини синовдан ўтказишда, педагогик кўникма олишда катта ёрдам бермоқда. Улар мактабларда тажрибали ўқитувчилардан дарс беришнинг янги формаларини ўрганмоқдалар.

Студентлар мактабларда дарс бериб гина қолмай, ўқувчилар билан синфдан ташқари ишларни ҳам олиб боряптилар.

Т. КАРИМБОЕВ,
студент.

Ўқитувчи—мураббий, устоз

(ХАТЛАРНИ ЎҚИБ)

Ўқитувчи — Мураббий, Устоз. Касблар ичида муаллимликдан ҳам улуғроқ касб бўлмаса керак. Бизда ўз ишини севиб, шу ардоқли касбни эъзозлаётган зиёбахш қалблар оз, дейсизми! Бундай меҳри дарёлар областимизнинг мактабларида ҳам талайгина.

Оҳангаронлик ўқитувчи Бибинур Сингатуллина ҳам шу касбда бахт топганлардан. Мана ўттиз йилдирки, у ёш авлод тарбияси билан машғул. Бу орада педагог райондаги 28, 25-мактабларда ишлаб, бой тажриба орттирди. Ҳозир у 17-мактабнинг моҳир ўқитувчиси. Штатсиз мухбиримиз **Т. Шералиев** редакциямизга йўллаган мақоласида шулар ҳақида ҳикоя қилади.

— Республикамизда хизмат кўрсатган ўқитувчи Э. Иброҳимова ҳам кўплаб шогирдлар тайёрлади, — деб ёзади ўртоқ **Т. Сихарулидзе.** — Унинг, айниқса Чирчиқдаги 19-ҳунар-техника билим юртидаги фаолияти самарали бўлди. Яқинда билим юртида бўлиб ўтган «Устозларга таъзим» деган кечада меҳрибон устоз ўз ҳаёт йўли ҳақида гапириб берди.

Бўстонлиқ районидаги 12-мактабнинг ўқитувчиси Қарчиғай Қулмирзаева, Чиноз районидаги 1-мактабнинг ўқитувчиси Асқар Тошпўлатов, Собир Раҳимов районидаги 15-мактабнинг ўқитувчиси Абдулхай Маликов, Акбар Омилов, Чиноз районидаги 4-мактабнинг ўқитувчиси Милжамол Ғофурова ўртоқларнинг педагогик маҳоратлари, уларнинг ёш авлодни тарбиялаш борасидаги жонбозликлари газетхонлардан **С. Миравазов, А. Пўлатов, М. Исмоилова** ва **А. Пармонов**ларнинг хат-хабарларида баён қилиб берилган.

—Масадиқ Бойманowлар хонадонини зиёлилар оиласи деб бежиз айтишмайди, — деб ёзади ўртоқ **А. Эшбоев.**— Отанинг ўндан ортиқ фарзанди бор. Буларнинг ҳаммаси ўқимишли, билимдон. Улардан бири бош зоотехник, яна бири ўқитувчи. Оҳангарон районидаги Шовғоз қишлоғида истиқомат қилувчи бу оилага ҳамманинг ҳаваси келади.

Чиноз районидаги Пушкин номли мактабда, Тошкентдаги 11-ҳунар-техника билим юртида, Тошкент область Давлат педагогика институтида яхши анъаналар қарор топди. Мактаб коллективи ўз зиммасига «Ёшларга пухта билим берамиз» деган янги мажбурият олган бўлса, билим юртида «Билим ва амалиёт — эгизак» деган шиор ўртага ташланди. Бўлғуси педагоглар ўртасида касбга меҳр уйғотиш тадбирлари кўрилди. Булар газетхонлардан **Б. Турдиев, Ш. Нуралиев, С. Жўрабоев, У. Нурбоев, Ҳ. Ҳакимова, А. Алиев**лар материалларида ўз аксини топди.

Ўқитувчи меҳнати улуғ. У ҳамиша эъзозланади.

Калинин районидаги йўл қурилиш-ремонт бошқармасининг экскаваторчиси Г. Титоров кунлик ойлик топшириқларини муттасил ошириб адо этмоқда. Суратда: илғор экскаваторчи Г. Титоров.

И. Зайнуддинов фотоси.

ГВАРДИЯЧИ

—Ўртоқ лейтенант, сизни рота командири чақиряпти, — деди солдатлардан бири взвод командирига.

Лейтенант Н. Ирисметов командирликни вақтинча ўринбосарига топширди-да, штабга жўнади.

— Жиддий топшириқ бор, — рота командири Ирисметовни шундай қарши олди. — Фашистлар чекинган бўлишса-да, шаҳарда қўпорувчилар группаси ҳамон иш олиб бораётган кўринади. Гап шу: беш-олти жангчи билан бориб «тил» тутиб келиш керак...

Тун. Чор атрофда алдамчи сукунат ҳукмрон. Ғарбдан эсаётган шамол киши димоғига аччиқ тутун ҳидини олиб келади. Разведкачилар унсиз одимлашмоқда. Олдинда бораётган Нишон беихтиёр ўйга толди. Унинг хаёлига урушнинг дастлабки кунлари келган эди...

Фашистлар Германияси халқимиз осойишталигини бузиб Ватанимиз тупроғига хиёнаткорона қадам босганда кўплар қатори ғазалкентлик йигит Нишон Ирисметов ҳам Қизил Армия сафига отланди. Дастлаб уни қобилияти, билими ва рус тилини мукаммал билишини ҳисобга олиб офицерлар тайёрлаш курсига ўқишга юборишди. Кейин эса, лейтенант унвонини олган Нишон Ирисметов Калинин ва Волхов фронтларида пулемётчилар роталарида взвод командири вазифасини бажарди. Эҳ-ҳе, уч йилдан зиёдроқ вақт ичида не-не ерлардан ўтмади, не-не жангларни кўрмади, дейсиз!

... Йигитлар Чудово шаҳрига яқинлашиб қолдилар. Қаршидан эсаётган шамол элас-элас фашистлар овозини олиб келади. Йигитлар ҳушёр тортишди. Ҳаробага айланган уйга киришди-да, теварак-атрофни кузата бошлашди. Шу пайт нарироқдаги уй ёниб кетди. Разведкачилар секин-аста ўша томонга йўл олдилар. Муюлишга келганларида рўпараларидан учта немис чиқиб қолди. Қўлларида автомат ушлаб бензин тўла канистр осиб олган қўпорувчилар йигитларимиз шарпасини сезишди, шекилли, ўзларини панага олишди. Ирисметовнинг аскарларидан бири газандаларга қарата ўқ узди. Лекин, вазият бой берилган. эди.

— Қандай бўлмасин қўлга тушириш керак, — деди командир.

Йигитлар яна олдинга юриб кетдилар. Салдан сўнг улар катта кўприк олдидан чиқишди. Кўприк чуқур жарлик устида қурилган бўлиб, Чудовога ўтишда хизмат қилувчи бирдан-бир восита эди. Ирисметов оддий аскарлар Виноградов ва Прохоровга кўприкни кўздан кечиришни топширди. Ўзи эса қолган солдатлар билан атрофни кузата бошлади.

— Ўртоқ лейтенант, — бироздан кейин рапорт берди Виноградов, — кўприк ҳали миналаштирилмаган экан.

— Демак улгуришмабди, — ўйга толди Нишон, — лекин келишади, албатта келишади. Ахир, бу кўприкни йўқ қилсалар, қўшинларимизнинг олға силжишини озгина бўлса-да тўхтатиб туришлари мумкин.

Улар душманни шу ерда кутиб олишга қарор қилишди. Ярим кечада кўприк олдида олти немис солдати пайдо бўлди. Улар жуда бамайлихотир келишарди. Бундан фойдаланган разведкачилар қўпорувчиларни ўраб олиб, қўл-оёқларини боғлаб ўзлари қазиган ДЗОТга қамаб қўйишди...

...1944 йил бошларида коммунист Ирисметов 2-Болтиқ бўйи фронтининг 10-гвардиячи армияси полкларидан бири ихтиёрига юборилди. Нишон Ирисметов бу ерда ҳам пулемётчиларга командир бўлди.

Псков шаҳри ва Латвия ССРни озод қилиш учун олиб борилган жанглар айниқса унинг хотирасида ўрнашиб қолган.

Қизғин жанг борарди. Уруш майдонида ажал уруғи тинмай ёғилиб турибди. Бунинг устига рота пулемётчиси яраланиб қолганини айтинг! Вақтни бой бермаслик лозим эди. Нишоннинг ўзи пулемётни ишга солди. Штабни эгаллашга улгурган немислар қайта бошланган ҳужумдан довдираб қолишди. Нишон ғазабдан қўрқувни ҳам унутган, тикка турганича қўл пулемётидан ўқ узиб душман солдатларини тутдек тўкар эди. Шу куни фашистлар катта талофат бериб орқага чекинди, батальон штаби омон қолди.

Бу ҳақиқатан ҳам зўр мардлик эди. Қўмондонлик Н. Ирисметовни Қизил Юлдуз ордени билан мукофотлади ва унга гвардиячи старший лейтенант унвонини берди.

Ригани озод қилиш учун бўлган жангларда эса Н. Ирисметов оғир яраланди. У госпиталда узоқ даволаниб ётди, сўнг яна жангга...

Урушдан кўкраги орден ва медалларга тўлиб қайтган Нишон Ирисметов тинч яратувчилик меҳнатига киришиб кетди. У кўп йиллар давомида партия ва совет органларида сидқидилдан хизмат қилди. Урушдан кейин саноат ва қишлоқ хўжалигини тиклашда жонбозлик кўрсатди.

Ҳозир Н. Ирисметов Ғазалкент тошга ишлов бериш комбинатида директор ўринбосари бўлиб ишламоқда. Уруш ветерани ўз коллективида ёш ишчиларга тез-тез хотираларини гапириб беради, мактаб ўқувчилари билан ҳам учрашиб туради.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

Ҳамза районидаги Белинский номли 61-ўрта мактабда яхши жиҳозланган ҳарбий кабинет ўқувчилар ихтиёридадир. Бу ерда истеъфодаги майор, коммунист В. Шкорич юқори синф ўқувчилари билан ҳарбий тайёргарлик машғулотларини олиб бораяпти. Суратда: 9-синф ўқувчилари граждан мудофааси дарсида.

Г. Григорьев фотоси, (ЎзТАГ).

ТЎРТ ДЕНГИЗ ОША

«Латвия» теплоходи қирғоқдан аста-секин узоқлашиб боряпти. Ўзбекистон, Озарбайжон, Украина, Доғистон каби қардош республикаларнинг бир группа туристлари Миср Араб Республикаси томон йўл олмоқдалар.

Теплоходимиз Германия Демократик Республикаси корхоналарида қурилган. Капитан Борис Осипов бошлиқ 132 киши туристлар хизматида. Теплоходнинг ўз кутубхонаси, томоша зали, ресторани бор. Туристларнинг дам олиши учун барча шароитлар муҳайё. Улар палубада теннис ўйнайдилар, шахмат-шашка суришади, турли китоблар устида баҳс юритадилар.

Шу тариқа Қора денгиз, Мармар денгизи, Эгай денгизи ва Ўрта ер денгизи ортда қолиб, Миср Араб Республикасининг энг кекса шаҳарларидан ҳисобланган Искандария портига кириб келдик.

Портдан шаҳар марказигача чўзилиб кетган 30 километрлик асфальт йўлнинг икки бўйи ям-яшил дарахтзорлар билан қопланган. Шаҳарга яқинлашган сари кўпқаватли турар жойлар, завод ва фабрикалар, олий ўқув юртлари бинолари кўзга ташлана бошлади. Искандария йирик порт шаҳри. Мамлакат ўз маҳсулотларини шу шаҳар порти орқали чет элларга жўнатиб, хорижий мамлакатлар маҳсулотларини шу порт орқали қабул қилиб олади. Шаҳарда йирик тўқимачилик ва пойафзал саноати корхоналари, нефтни қайта ишлаш, кемасозлик заводлари ишлаб турибди.

Шаҳарга Александр Македонский асос солган. У Қоҳирадан 1300 ёш катта. Шаҳарнинг денгиз бўйи соҳиллари жуда ҳам гўзал. Қарийб 20 километр соҳил бўйлаб турли рангдаги тошда қурилган уйлар тизилиб кетган. Дам олиш зонаси ҳам шу соҳил бўйларида жойлашган.

СССРдан келган туристлар туристик саёҳатни Фаруҳ саройини томоша қилишдан бошладилар. Фаруҳ 1952 йилгача Мисрда подшолик қилган эди. У ўз оила аъзолари билан шу саройда яшаган. Ҳозир сарой музейга айлантирилган. Сарой олдида 140 гектарлик кўркам боғ бор. Боғда ўсаётган дарахтларнинг кўпчилиги кокос пальмасидир.

Шаҳарда томоша қиладиган жойлар жуда кўп. Греция-Рим музейи, 20 метрли монолит гранитдан қурилган Помпей колоннаси, аквариум — ҳамма-ҳаммаси ўтмиш тарихдан ёдгорликдир. Саёҳат давомида биз араблар қўли билан яратилган мўъжизаларни кўрдик, дўст мамлакат фуқаролари билан суҳбатда бўлдик. Улар Совет Иттифоқига зўр қизиқиш билан қарамоқдалар. Мамлакатимиз кўрсатаётган ёрдам учун миннатдорчилик туйғуларини изҳор этмоқдалар.

Автобусимиз Искандариядан чиқиб, Луксор шаҳри томон йўл олади. Бу шаҳарчани Мисрнинг туризм пойтахти, деса ҳам бўлади. Жаҳоннинг турли мамлакатларидан келаётган туристлар уни кўрмай кетмайдилар. Чунки, шаҳар тарихий обидаларга жуда ҳам бой. Биз ҳам тор-тор кўчалардан ўтиб, Нил дарёси қирғоқларида жойлашган улкан эҳромлар томон бордик. Бу эҳромлар қадимги Миср фиръавнларининг оилалари учун бунёд этилган.

Луксор ва Карнак эҳромлари бир-бирига туташган бўлиб, улар эрамиздан олдин 1500 йилда қурилган. Колонналарга ўйиб ишланган фигуралар беихтиёр киши эътиборини ўзига тортади. Тошдаги турли хил полотнолар ўша давр кишиларининг ҳунари ва билимидан

ТУРИЗМ

дарак беради. Айниқса, Карнакдаги мўъжизали обелиск қурувчиларига киши беихтиёр тасанно ўқийди. Обелискнинг баландлиги 29 метр бўлиб, оғирлиги 320 тоннадир.

Туристлар «фиръавнлар водийси» тарихий ёдгорликларини зўр қизиқиш билан кўздан кечириб, фиръавнлар дафн этилган 40 га яқин даҳмани ҳам кўрдилар. Уларнинг бири тилладан бус-бутун ишланган. Бу тобутда фиръавн Тутанхамон жасади ётибди. Ўша пайтда тобутга марҳум билан бирга бир неча қоп буғдой ҳам кўмилган экан. Буғдой тобутда 3 минг йилдан ортиқ ётган. Сўнг уни олиб сепишганда, ҳосил берган.

Сафаримиз Миср Араб Республикасининг пойтахти Қоҳирада давом этди. Мамлакат меҳнаткашлари 1969 йилда Қоҳира шаҳрининг минг йиллигини нишонлашган. Ҳозир Қоҳира республиканинг йирик саноат, маданият ва санъат марказига айланган. Шаҳар Нил дарёсининг икки қирғоғига жойлашган, бу ерда 8 миллиондан ортиқ аҳоли истиқомат қиляпти.

Биз тўхтаган меҳмонхона Озодлик майдони яқинида жойлашган экан. Марказда мактаблар, олий ўқув юртлари, маданий-маиший муассасалар жойлашган. Бу ерда тўртта университет бўлажак инженер ва педагоглар, бинокор ва агрономлар тайёрлаш билан банд. Араб болалари 6 ёшдан бошлаб мактабга қатнайдилар. 12 йил деганда ўрта маълумотли бўлиб, олий ўқув юрти томон йўлланма оладилар. Шаҳарда Америка ва Франция университетлари ҳам бўлиб, уларда ўқиш учун студентлар пул тўлаши керак.

Барча араб шаҳарлари қатори Қоҳира ҳам эски ва янги шаҳарга бўлинган. Эски шаҳар Қоҳиранинг шарқий ва жанубий қисмига жойлашган. Унда шовқин-сурон кўп. Кўчалар, айниқса бозорлар жуда гавжум.

Қоҳирани музейлар шаҳри, деб бежиз айтишмайди. Айниқса, Миср миллий музейи туристлар эътиборини қозонган. У 1857 йилда ташкил этилган. Ал-таҳрир майдонида бўй ростлаган музейга Мисрнинг энг қадимий бойликлари тўпланган. Қадимги қишлоқ хўжалиги қуроллари, қуёш ва сув соатлари, астрономик приборлар, юлдуз карталарини қизиқиб томоша қилдик.

Қоҳиранинг атрофларида кўплаб пирамидалар жойлашган. Уларнинг энг каттаси Хеопс пирамидасидир. Бу пирамида эрамиздан 2800 йил олдин қурилган. Унинг баландлиги 150 метр бўлиб, ҳар бири 2,5 тонналик 2 миллион 300 минг тош блокдан қад кўтарган...

Бир неча кунлик сафар давомида биз кўпгина ажойиботлар билан танишдик, дўст мамлакатда ишлаётган ҳамшаҳарларимизни кўрдик. Совет Иттифоқидан борган инженерлар ҳозир Миср Араб Республикасига катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Улар бизга ўзлари бажараётган ишлари ҳақида сўзлаб бердилар.

Сафаримиз тугаб, яна «Латвия» теплоходига чиқдик. Йўл-йўлакай Стамбул шаҳрига тушиб ўтдик. Бу қадимги шаҳар ҳам ўз мўъжизалари билан чет эллик туристларнинг эътиборини қозонмоқда.

Тўрт денгиз оша қилган саёҳатимиз Одесса қирғоқларида якунланди. Яна биз она ер тупроғидамиз. Сафардан қайтган киши кўзига ўз Ватани яна ҳам гўзал, яна ҳам қудратлироқ кўринар экан. Буни биз теплоходдан тушган заҳотиёқ ҳис этдик.

Эътибор МАМАЖОНОВА,
«Тошкент ҳақиқати» газетасининг ходими.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН, 27 февраль. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Форд Холлиуда (Флорида штати) матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Жанубий Вьетнамга ҳамда Камбоджага Америкадан қўшимча ҳарбий ёрдам берилишини талаб қилди. Президентнинг сўзига қараганда, Лон Нол режими ҳозир «ғоят мушкул аҳволга» тушиб қолган.

АҚШнинг Ҳинди-Хитойда олиб бораётган сиёсати жаҳондаги кўпгина мамлакатларда танқид қилинаётганлигига тўхталиб, Ж. Форд Қўшма Штатлар ўзининг ташқи сиёсатида бошқа мамлакатларнинг сўзига қараб эмас, балки ўз манфаатларини назарда тутиб амал қилади, деди.

ВСИП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БУДАПЕШТ, 27 февраль. (ТАСС). Бу ерда Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум иштирокчилари ВСИП Марказий Комитети биринчи секретари Я. Кадар тақдим этган. Марказий Комитет ҳисобот докладини ҳамда ВСИП XI съездида кўриб чиқиш учун тақдим этиладиган бошқа ҳужжатларни муҳокама қилдилар.

ВСИП Марказий Комитети Марказий Комитетининг ҳисобот докладини, Марказий Комитет ҳисобот доклади юзасидан резолюция лойиҳасини, ВСИП уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги таклифни ва ВСИП программ баёноти лойиҳасини съезд муҳокамасига тақдим этишга қарор қилди.

Марказий Комитет пленуми Венгрия социалистик ишчи партиясининг XI съездини 1975 йил 17 мартда чақиришга қарор қилди.

Ҳ. Асад нутқ сўзлади

ДАМАШҚ, 27 февраль. (ТАСС). Исроил қўшинларини у босиб олган барча араб территорияларидан тамомила олиб кетиш ва Фаластиндаги араб халқининг қонуний ҳуқуқларини тўла равишда тиклаш асосидагина Яқин Шарқда тинчликка эришиш мумкин. Сурия буни ҳозир ҳам ва бундан илгари ҳам айтиб келди. Сурия Араб республикасининг президенти Ҳафиз Асад мамлакат студентлар миллий иттифоқининг конференцияси очилиши маросимида сўзлаган нутқида шундай деб айтди.

Сурия Араб Республикаси, — деди у, «Тинчлик» деган сўзни жаҳондаги бошқа ҳамма халқлар сингари тушинади. Тинчлик деган сўзни шу маънода тушинар эканмиз, оккупацияга, қашшоқ, ватанидан жудо бўлган кишилар бўлишига йўл қўйилмаслиги керак. Сурия ҳам худди мана шу маънодаги тинчлик учун курашмоқда.

Араб мамлакатларининг ҳаракат бирлиги Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчликка эришиш учун негиз эканлигини уқтириб ўтиб, Сурия Араб республикаси президенти араб мамлакатлари бирлигига путур етказиш мақсадида душманларнинг қилаётган найранглари барбод бўлади ва араб халқларининг ҳаққоний иши тантана қилади, деб ишонч билдиради.

БОШ МИНИСТР Г. ВИЛЬСОН НУТҚИ

ЛОНДОН, 27 февраль. (ТАСС). Англия бош министри Г. Вильсон рус-британия савдо палатаси аъзоларининг мажлисида сўзга чиқиб, Москвада олий даражада бўлиб ўтган Совет—Англия музокараларининг якунлари ҳақида гапирди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан суҳбатимиз давомида, деди бош министр, бизнинг учрашувларимиз ва биз имзолаган ҳужжатлар Совет—Англия муносабатларида янги босқич бўлади, деган фикрга тўла равишда қўшилдик.

Энг олий даражадаги дўстона муносабатларнинг тикланиши, деди Г. Вильсон, Англия—Совет савдо-сотиғини кенгайтириш учун айниқса яхши муҳит яратди.

Бош министр сўзининг охирида бундай деди: савдо-иқтисодий ва саноат ҳамкорлигини ривожлантириш учун ҳеч қачон ҳозиргидек қулай шарт-шароит вужудга келган эмас эди.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БОНН. Майнецдаги демократик ташкилотлар митинг ўтказишди. Митинг қатнашчилари ГФР ҳукуматидан неофашист национал-демократик партия таъқиқланишини талаб этдилар.

ЛОНДОН. Буюк Британиядаги тинчликни ҳимоя қилиш миллий кенгаши Москвада олиб борилган Совет-Англия музокараларининг натижаларини маъқуллади.

УЛАН-БАТОР. Халқ фаровонлиги тўғрисида доимий ғамхўрлик ва халқ соғлиғини сақлашни ривожлантириш соҳасида эришилган жуда катта муваффақиятлар халқ Монголияси аҳолиси сонининг тез ўсишига олиб келди. Ҳозирги вақтда МХР аҳолиси 1 миллион 400 минг кишидан сал кўпроқдир. Мутахассисларнинг фикрича, 2000 йилга бориб, мамлакат аҳолиси 2,7—3 миллион кишига етади.

ГАВАНА. Куба республикаси конституцияси лойиҳасини ишлаб чиқиш тугалланди.

Ҳужжат тантанали вазиятда Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, революцион ҳукумат бош министри Фидель Кастрога топширилди. Бу ҳужжатни партия ва ҳукумат раҳбарлари кўриб чиқадилар, сўнгра умумхалқ муҳокамасига тақдим этилади.

ЛИМА. Перу пойтахтида ва унинг чеккаларида комендантлик соати бекор қилинди. Комендантлик соатини контрреволюцион унсурлар вужудга келтирган тартибсизликлар муносабати билан 5 февралда ҳарбий қўмондонлик жорий этган эди.

ЛУСАКА. Замбия пойтахтида «АН-26» совет транспорт самолёти намойиш қилинди. Ушбу маросимда Замбия авиациясининг раҳбарлари ва ходимлари иштирок этдилар.

Совет учувчилари замбиялик мутахассисларни «АН-26» самолётининг техникавий маълумотлари билан, унинг юк ортиш ва тушириш механизмлари иши билан таништирдилар, бир неча марта намунавий парвоз қилдилар.

(ТАСС, 26 февраль).

Спорт

ТЕРМА КОМАНДАЛАР ШАЙЛАНМОҚДА

СССР хоккей федерацияси президиуми мажлисида март ойида халқаро мусобақаларда қатнашувчи мамлакат терма командалари состави тасдиқланди. Мамлакатнинг биринчи терма командаси «Известия» газетаси совринн учун курашни давом эттиради. Март ойида бўладиган учрашувларда олий лигадаги олтита клубдан танлаб олинган 23 хоккейчи қатнашади. Олдинги галларда бўлгани каби бу гал ҳам терма команда дарвозасини армиячи Владислав Третьяк ҳимоя қилади.

СССРнинг иккинчи терма командаси 18—21 мартда Рига шаҳрида ўтказиладиган халқаро турнирда иштирок этади. Командага саккизта клубдан танлаб олинган 21 хоккейчи жалб этилган. Ҳозир ҳар иккала терма команда бўлажак баҳсларга қизғин тайёргарлик кўрмоқда.

ИККИ УЧРАШУВ, ИККИ ЮТУҚ

Мамлакат терма ва олимпия командалари футболчилари Францияда иккита муваффақиятли учрашув ўтказдилар. Терма команда Шатору шаҳри спорт клуби устидан 2:0, олимпия терма командаси эса «Ред Стар» командаси устидан 3:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Бугун ҳар иккала командамиз футболчилари Франция командалари билан яна бир ўртоқлик учрашуви ўтказадилар.

ҒАЛАБА БИЛАН БОШЛАНДИ

«А» класс биринчи группасида қатнашаётган эркаклар баскетбол командаларининг 7—12-ўринлар учун финал мусобақасида Тошкентнинг «Университет» командаси дастлабки ғалабани қўлга киритди. Студентлар Фрунзенинг «Политехник» командаси устидан 73:47 ҳисобида муваффақият қозондилар.

Кеча ҳамшаҳарларимиз Николаевнинг «Спартак» командаси билан куч синашдилар. Финал мусобақаларида қатнашаётган олтита команда баҳси 4 мартда тугайди.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — Ёш кинохаваскорлар клуби. 17.25 — Қувноқ стартлар. 18.25 — **«Ахборот».** 18.40 — Футбол бўйича V-халқаро ўсмирлар турнири. 19.10 — **У ёлғиз эмасди** (бадиий фильм). 20.25 — Телеочерк. 20.35 — **«Ахборот».** 20.55 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Спорт программаси. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Концерт. 10.50 — **Экран хандаси.** 11.30 — Ўқув кўрсатувлари. 16.30 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Цирк майдонида. 20.10 — Чин қалбдан. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — **Турнахон** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

2 март, якшанба

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 15.15 — ТОШКЕНТ. 15.25 — Телефильм. 15.45 — Футбол бўйича V-халқаро ўсмирлар турнири. 17.50 — Халқаро панорама (Москва). 18.20 — **«Ахборот».** 18.35 — Музикали кўрсатув. 19.20 — Идеология ва ҳаёт. 19.50 — Дала ишлари кундалиги. 20.05 — **Экран хандаси.** 20.45 — **«Ахборот».** 21.05 — **Нурхон** (спектакль). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Спектаклнинг давоми. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 10.45 — «Янгра, барабан». 11.15 — Ўқув кўрсатувлари. 15.15 — МОСКВА. 16.00 — **Садоқат** (бадиий фильм). 17.25 — Концерт. 17.50 — Кино экран янгиликлари. 18.20 — Телефильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.20 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.20 — Шоир Е. Долматовскийнинг ижодий кечаси. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани. 22.30 — Ижодий кечанинг давоми. 24.00 — Спорт программаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.20 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/III да **Қароқчилар,** 2/III да **Чақмоқ** (кундузи), **Йўқолган узук** (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/III да **Ташвишланманг, онажон** (17.00), 2/III да **Трибунал** (12.00).

КИНО

1, 2 МАРТДА

Бонг — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Гойя — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Осмон қучоғидаман — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ҚОШИДАГИ ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИГА ҚАРАШЛИ

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган навбатдаги курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 4 — 5 ой.

Ўқувчилар стипендия билан таъминланиб шаҳар электр транспортларида бепул юриш ҳуқуқига эга бўладилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй.

Тошкент ёниғи базаси дирекцияси, партия ва касаба союз комитетлари база ходими Ғ. Рашидовга онаси

Иқболой

СУЛТОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Эълонлар — 338142.

Р—02256. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент ш. Индекс 64634 Б—2471.